

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

RAZRED 68 (1)

INDUSTRIJSKE SVOJINE

IZDAN 1. JANUARA 1925.

PATENTNI SPIS ŠT. 2383.

Stanko Bloudek, inženjer, Ljubljana.

Zatvor.

Prijava z dne 19. februara 1923.

Velja od 1. oktobra 1923.

Pričujoči zatvor za železničke vozove, zaboje in podobno spada k znanim zatvorom one vrste, pri katerih se na klin potisne stročnica, in pri katerih leže v končni legi okoli tekoči utori obeh drugemu nasproti, in kjer klopne istočasno prožen obroč (razporni obroč v ta dva utora.

Zatvor te na sl. 1 v podolžnem prerezu šematsko prikazane vrste ima naslednje nedostatke.

Ako se potisne klin 1 v ta namen, da se naredi zatvor, v smeri puščice v stročnico 4, dokler okoli tekoči utor 2 klina ne stoji okoli tekočemu utoru 6 na notranji strani stročnice nasproti in razporni obroč 3 ne klopne v oba, mora biti, da morejo deli sploh priti v to lego, radialna debelost obroča samo tako velika, da je mogoče stročnico potisniti preko popolnoma v klinovi utor pritiskjenega obroča ali klin skozi popolnoma v stročnični utor pritiskjeni obroč, obroč mora torej imeti pri legi, prikazani na sl. 1, v enem obeh utorov 2 ali 7 precejšen radialen gibalen prostor. Ako se pri končni legi sl. 1 močno potegne za klin proti smeri puščice, je nevarnost, da se obroč, ako ima okrogel prečni prerez, po utorovi steni klina radialno razstisne in se potem more klin potegniti ven; ista nevarnost obstoji tudi, ako ima obroč pravokoten prečni prerez s stranmi, ki so vzporedne s klinovo osjo in navpične na isti, ker se material klina ali obroča pri močnem potegu lahko tako deformira, da ležita s stožkastimi ali sličnimi ploskvami skupaj in se potem obroč zopet razstisne.

Kakor kažeju proizkusi, se more klin s potegom kakih 800 kg. v resnici izdreti iz tulave. Ta znani zatvor ni torej nikakor siguren.

Pri pričujočem zatvoru se pride temu nedostatku s tem v okom, da tvori utorova stena stročnice ali utorova stena klina stožkasti plašč, čegar ost je v klinovi osi v smeri potegnjenja klina oddaljena od najglobljega mesta utora za progo, ki je enako mnogokratniku največje utorove globine; na ta način pa so lahko hkratu izobličeni utori v klinu in v stročnici.

Sl. 2 kaže podolžni prerez pričujočega zatvora. Sl. 3 in 4 kažeta varijante istega.

Ako je razporni obroč 3 kakor na sl. 1 že izpočetka vložen v stročnični utor 6 ter se potisne klin 1 z utorom 2 v smeri puščice v stročnico 4, pri čemur stopi klin s svojim zožujočim se koncem v obroč ter ga pritiskne ob zgornjo steno utora 6 in potem razširi, dokler klinovi utor 2 konečno ne dospe pred najgloblji del klinovega utora 6, nakar klopne obroč v klinov utor, tedaj je zatvor narejen. Pri pričujočem zatvoru tvori spodnjo steno 7 klinovega utora stožkasti plašč, čegar ost leži v klinovi osi v razdalji od zgornjega roba stročničnega utora, ki znaša mnogokratnik največje globine stročničnega utora. To izobličenje nič ne izpremeni pri vstavljenju klina v stročnico. Ako pa se za klin potegne proti smeri puščice, da se zatvor odpre, se vzame obroč 3 enostavno seboj, dokler se ne prilegne na stožkasto ploskev 7 kakor je na sl. 2 označeno s točkovanimi črtami; ampak potem se obroč ne

Fig. 1

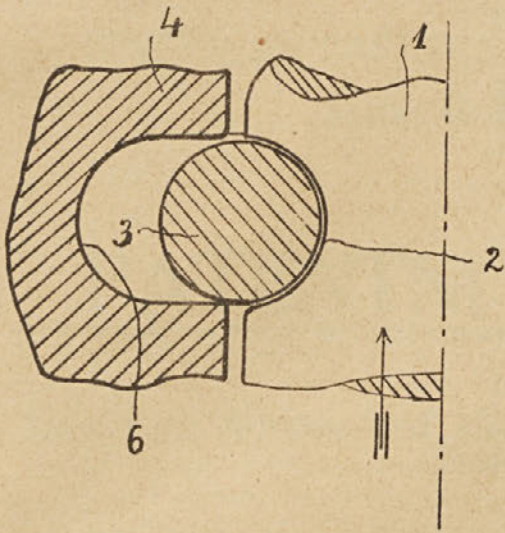

Fig. 2.

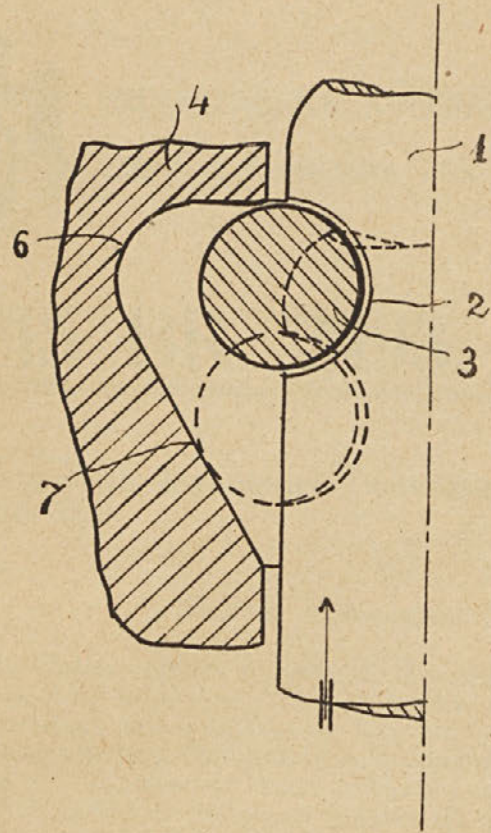

Fig. 3.

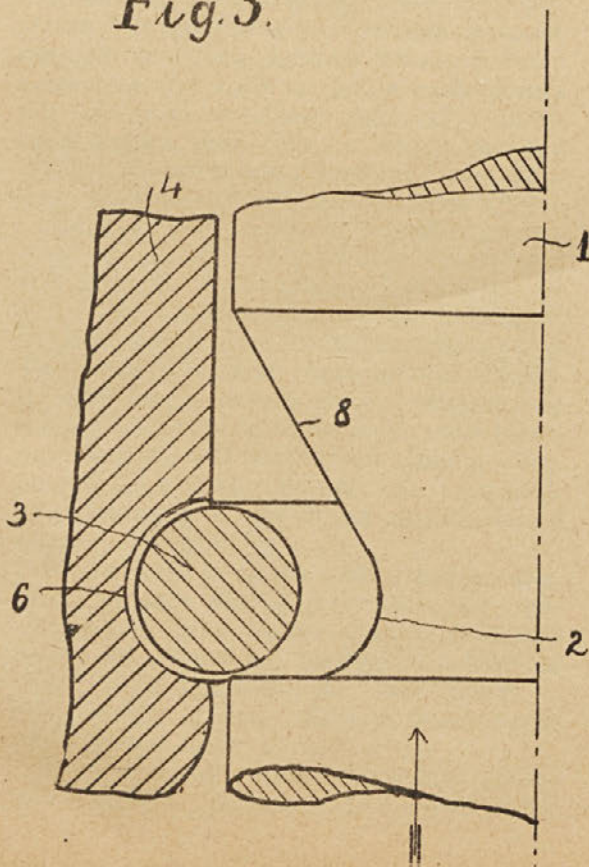

Fig. 4.

